

AULA DE CINEMA

2022/2023

FilmoTeca
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

L'invent dels Lumière té més de 120 anys. L'Aula de Cinema en compleix ara 25. Porta un quart de segle revisant una història que no s'atura i muta constantment. Malgrat les previsions apocalíptiques que, en diverses ocasions, han estès el seu certificat de defunció, el que va ser l'espectacle més popular del segle XX segueix viu. Viu però amb canvis. Tecnològics i sociològics, puix que els efectes sobre el consum cinematogràfic de la recent pandèmia no son baladí. Les filmoteques hem de preservar, tanmateix, no només les pel·lícules sinó la forma original en la que es veien. Amb acompanyament musical quan eren mudes o en la pantalla d'una sala a les fosques.

Tot això es reflecteix en una Aula de Cinema adreçada al públic i, molt en particular, a la comunitat d'universitats i escoles de cinema. També han canviat els cànons i les perspectives individuals i hegemòniques s'han obert a diverses alternatives culturals, de gènere o de patrons estètics. El debat és obert i s'acusa en una programació de l'Aula oberta al diàleg interactiu entre la pantalla i els espectadors, l'acadèmia i l'espectacle, la realitat i les seves representacions.

Esteve Riambau

AULA B:

Projecte educatiu, complementari al cicle Aula de Cinema, en què estudiants, acompanyats per l'equip de la Filmoteca i el professorat de les universitats i centres col·laboradors, reflexionen sobre la història del cinema i el fet de programar.

Les sessions programades i acompanyades per l'alumnat tindran lloc el juny del 2023.

Programa subjecte a canvis de darrera hora.

Recomanem consultar el web i les xarxes de la Filmoteca per a informació actualitzada.

Horari sessions

Dimecres a les 17.00 h a la sala Chomón, d'octubre a juny

Entrades i abonaments

Entrada individual per sessió	4 €
Entrada reduïda per sessió	3 €
Abonament Aula de Cinema	45 € (32 sessions)
Filmo 10	20 € (10 sessions, vàlid fins final d'any)

Filmoteca de Catalunya

Plaça de Salvador Seguí, 1-9 08001 Barcelona

T +34 935 671 070

filmoteca.serveiseducatiu@gencat.cat

www.filmoteca.cat

#AulaCinema

Amb la col·laboració de

05.10.2022
Sessió inaugural amb Santos Zunzunegui. De què parlem quan avui parlem d'Història del Cinema?

Conferència i projecció de *Kommunisten*.

Jean-Marie Straub, 2014 / 70'

Des de la seva experiència acadèmica, Santos Zunzunegui proposa una lectura de la Història del Cinema des de la perspectiva actual, sotmesa a nous canvis tecnològics i cànons alternatius.

Amb Santos Zunzunegui, Catedràtic de Comunicació Audiovisual (Universitat del País Basc)

19.10.2022
El paper dels arxius filmics. Conversa il·lustrada entre Mariona Bruzzo i Esteve Riambau

Els arxius filmics són una de les fonts primàries de la Història del Cinema. Proposem algunes experiències concretes del Centre de Conservació i Restauració de la Filmoteca de Catalunya.

Amb Mariona Bruzzo i Esteve Riambau (Filmoteca de Catalunya) - 🎵

26.10.2022
Musidora: la mirada que fascina Soleil et ombre (Sol y sombra)

Musidora, Jacques Lasseyne, 1922 / 52'

Tot i ser un dels rostres més emblemàtics del cinema mut francès, icona vamp per excel·lència, l'obra de Musidora ha estat ignorada per la historiografia i desconeguda fins fa ben poc. Descobrirem l'actriu i cineasta pionera, amb una mirada única dins del panorama cinematogràfic dels anys vint.

Amb Marién Gómez, Doctora en Estudis Cinematogràfics (Université Sorbonne Nouvelle - Paris 3) - 🎵

02.11.2022
L'eloqüència del cinema mut Lady Windermere's Fan / El ventall de Lady Windermere

Ernst Lubitsch, 1925 / 88'

Partint de l'enginy i la ironia dels diàlegs d'Oscar Wilde, Lubitsch desplega, en la seva adaptació del text, tot el potencial del llenguatge cinematogràfic, traduint el cinisme i la hipocresia moral de l'original en un exercici de concreció narrativa i un retrat social exemplar.

Amb Juanjo Caballero (UB) - 🎵

09.11.2022
Les cares del monstre Freaks

Tod Browning, 1932 / 64'

La pel·lícula va popularitzar el terme *freak* per designar l'anomalia, la marginalitat i l'estranyesa, tot defensant que la verdadera *monstruositat* va molt més enllà de l'aparença. Malgrat la seva pèssima recepció per una societat poc avesada a tolerar la diferència, va convertir-se en un clàssic de culte arran del seu redescobriments al Festival de Venècia trenta anys després.

Amb Victor Esquirol (FX Animation)

16.11.2022
Els inicis del realisme poètic francès L'Atalante

Jean Vigo, 1934 / 89'

Commoedora història d'amor d'una parella que s'acaba de casar a bord de l'Atalante, un vaixell que navega per les aigües del Sena. El darrer film de Jean Vigo, admirat per la Nouvelle Vague, s'anticipa a la seva modernitat amb una atmosfera de somni i una sensualitat desbordant.

Amb Ludovico Longhi (UAB)

23.11.2022
Clàssics de l'animació El sombrero

Robert Balsa, 1964 / 8'

Aschenputtel / La Ventafocs

Lotte Reiniger, 1922 / 13'

Le rat des villes et le rat des champs

Wladyslaw Starewicz, 1927 / 10'

An Optical Poem

Oskar Fischinger, 1938 / 6'

Blinkity Blank

Norman McLaren, 1955 / 5'

Free Radicals

Len Lye, 1958 / 5'

Možnosti dialogu / Dimensions del diàleg

Jan Švankmajer, 1983 / 12'

Asparagus

Suzan Pitt, 1979 / 20'

Les llums i ombres de Reiniger, els animalons de Starewicz, les abstraccions de tres mestres de les avantguardes i les fantasies delirants de Švankmajer i Pitt formen les etapes d'aquest recorregut històric pel gènere de l'animació. Obre la sessió *El sombrero* de Balsa, realitzador de *The Yellow Submarine*, conservada en l'Arxiu de la Filmoteca.

Amb Luis Ugarte (Bande à Part) - 🎵

30.11.2022
Un cinema dels sentits By the Bluest of Seas / (U samogo sinego morya) / A la vora de la mar blava

Boris Barnet, 1936 / 71'

Oda a la mar i conte sentimental naïf, el soviètic Boris Barnet ens submergeix en la sensualitat dels cossos, la música i la naturalesa per compartir i celebrar les virtuts del cinema.

Amb Iván Gómez (URL)

9

07.12.2022
El Japó de la infància
Children of the Beehive
(Hachi no su no kodomotachi)
/ Els nens del paradís

Hiroshi Shimizu, 1948 / 86'

Vívid retrat de la lluita per la supervivència durant la postguerra, *Els nens del paradís* segueix un grup d'infants orfes i un soldat repatriat. Particular *road movie* per un Japó desolat que avança entre la duresa de les circumstàncies i la innocència i bondat dels seus personatges.
Amb Luis Aller (Bande à Part)

10

14.12.2022
Fita de la sèrie B
Gun Crazy / El dimoni de les armes

Joseph H. Lewis, 1950 / 87'

Clàssic del cinema de gàngsters i de sèrie B, va ser rodat amb un pressupost derisori però en un context de gran llibertat creativa a compte de la King Brothers Productions. Venerada per Cahiers du cinéma i Martin Scorsese, marca tota una generació tant de cineastes com de cinefília.

Amb Rosa Gutiérrez (UAB)

11

21.12.2022
Vet aquí Hollywood...
The Bad and the Beautiful / Captius del mal

Vincente Minnelli, 1952 / 118'

Producte del sistema d'estudis en el seu vessant més sofisticat i autoconscient. La pel·lícula s'endinsa en els passadissos de Hollywood per revelar-ne el bo i el dolent, a través de la confrontació entre la creació artística i la figura d'un productor.

Amb José Enrique Monterde (UB)

12

11.01.2023
Free Cinema:
tret de sortida
O Dreamland

Lindsay Anderson, 1953 / 13'

Momma Don't Allow

Karel Reisz, Tony Richardson, 1956 / 22'

Together

Lorenza Mazzetti, 1956 / 52'

El 1956 va tenir lloc, al National Film Theater de Londres, la primera sessió de curtmetratges dels "joves aïrats". Defensaven un cinema lliure amb noves maneres de produir i atendre a la importància de la vida quotidiana, en què "una actitud significa un estil" i "un estil significa una actitud". Naixia el Free Cinema.

Amb Ramon Faura (ELISAVA)

13

18.01.2023
Un cinema existencial
Smultronstället / Maduixes silvestres

Ingmar Bergman, 1957 / 91'

"Vaig pensar a fer una pel·lícula, totalment realista, sobre algú que obre una porta existent en la realitat i, de sobte, en girar la cantonada, es troba en una altra època de la seva existència. Davant d'ell, el passat desfila viu." Així és com Bergman concep Isak Borg, un professor emèrit que s'enfronta, vertiginós, als plaers i als fantasmes de la seva pròpia vida.
Amb Javier Urrutia (Educa tu Mirada)

14

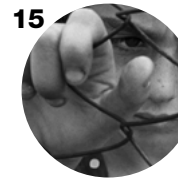
25.01.2023
Cinema Novo.
L'aridesa del Sertão
Vidas secas

Nelson Pereira dos Santos, 1963 / 99'

Una família de camperols sense terra és sotmesa a la pobresa endèmica i les relacions socioeconòmiques quasi feudals del Sertão, regió interior poc poblada del Brasil i escenari de nombrosos films del Cinema Novo. Erm i silenciós, el paisatge s'imprimeix en el caràcter dels personatges, tan sec com desproveït d'esperança.

Amb Marta Piñol (UB)

15

01.02.2023
Cecilia Mangini.
La supervivència dels gestos
La canta delle marane

1961 / 10'

Maria e i giorni 1960 / 10'
Stendali: Suonano ancora 1960 / 13'
Divino amore 1961 / 10'
Essere donne 1965 / 30'

Des d'una consciència militant i una força lírica colpidora, la cineasta italiana Cecilia Mangini reconstrueix els rituals de la tradició i els gestos repetitius de la dona treballadora en una Itàlia plena de contrastos, la dels anys seixanta, on el pensament màgic del món rural conviu amb les inquietuds pròpies del proletariat a les grans ciutats.

Amb Albert Albacete (UIC)

16

08.02.2023
Poesia i desbordament.
Tríptico elemental de España, José Val del Omar

Aguaespejo granadino 1955 / 21'
Fuego en Castilla 1960 / 20'
Acariño galaico 1961 / 21'

Artista i inventor apassionat, conjugant com ningú l'espiritualitat amb el vessant més matèric del cinema, la complexitat creativa de Val del Omar representa un pont entre l'avantguarda històrica i l'eclosió de les pràctiques videogràfiques dels anys setanta. El seu darrer projecte s'inscriu sota el signe del *desbordament* i de la poesia.

Amb Andrés Duque (Educa tu Mirada)

17 **15.02.2023**
La Primavera de Praga: una obertura Sedmíkrásky / Les margarides
 Vera Chytilová, 1966 / 74'

En una època d'optimisme vital que seria demolida per l'entrada dels tancs russos a Praga, Vera Chytilová aboca la seva ràbia política i vital en un film surrealista i iconoclasta, en què Marie 1 i Marie 2 es fan el món a mida: juguen i riuen, subversives, en una de "les erupcions estilístiques i psicodèliques més emocionants dels anys seixanta". (Jonathan Rosenbaum).
Amb Quim Puig (UAB)

18 **22.02.2023**
Cine de terror. La cultura zombi Night of the Living Dead / La nit dels morts vivents
 George A. Romero, 1968 / 96'

Romero terroritza les pantalles amb una apocalipsi zombi com mai abans s'havia presentat, tot establint les bases per a un arquetip que arrelaria amb força en la cultura popular a partir dels anys seixanta. Anàlisis posteriors hi han llegit una clara ressonància dels canvis socials i culturals de la llarga dècada del 1968.
Amb Lluís Anyó (URL)

19 **01.03.2023**
Les ruptures del New American Cinema Portrait of Jason
 Shirley Clarke, 1967 / 105'

En una sola sessió de rodatge al seu apartament del Chelsea Hotel de Nova York, Shirley Clarke dibuixa un retrat fascinant de Jason Hollyday, homosexual afroamericà aspirant a artista de cabaret. Durant dotze hores seguides, sota la ingestió progressiva de drogues i alcohol, s'exposa i sobreexposa davant d'una càmera que el capta amb una autenticitat inusual. Ingmar Bergman va dir-ne que era el film més extraordinari que havia vist mai.
Amb Enric Ros (ECIB)

20 **08.03.2023**
Sarah Maldoror. Cinema tricontinental Sambizanga
 Sarah Maldoror, 1972 / 97'

Fugint d'una mirada estereotipada envers l'Àfrica ("No m'interessa mostrar la pobresa – escriu– m'estimo més intentar trobar la poesia"), Maldoror s'endinsa en la lluita per l'alliberament d'Angola i la filma a través de la perspectiva d'una dona i mare. Amb el fill en braços, Maria recorre Luanda de presó en presó buscant el seu marit detingut per oficials portuguesos.
Amb Maria Adell (UB)

21 **15.03.2023**
El retorn d'un mite La Maman et la putain / La mama i la puta
 Jean Eustache, 1973 / 217'

Premiada al Festival de Cannes el 1973, no sense escàndol, i pràcticament invisible fora dels circuits de la pirateria, l'obra maleïda d'Eustache, lliure i cruel, retorna restaurada a les pantalles. Alexandre passa la vida entre els cafès parisencs, la parella i l'amant mentre intenta seduir la seva darrera relació. Nascuda del desencant post Maig del 68, es presenta com un contrapunt àcid i amarg de la Nouvelle Vague.
Amb Quim Casas (FX Animation)

22 **22.03.2023**
Fassbinder. Una mirada transgressora Faustrecht der Freiheit / La llei del més fort
 Rainer W. Fassbinder, 1975 / 125'

Franz Biberkopf, interpretat pel mateix Fassbinder, és un jove proletari homosexual que guanya la loteria, fet que li permet ascendir socialment i fugir de la seva precarietat vital. Tràgica història d'amor i al·legat contra la lluita de classes, *La llei del més fort* no escapa a la mirada implacable del cineasta, que retrata sense complaença la comunitat gai dels anys setanta a l'Alemanya Occidental.
Amb Ramon Faura (ELISAVA)

23 **29.03.2023**
Fer cinema políticament. Un testimoni de la transició Numax presenta...
 Joaquim Jordà, 1980 / 102'

El 1979, l'Assemblea de Treballadors de la fàbrica d'electrodomèstics Numax inverteix els seus darrers recursos en la realització d'un film sobre el procés d'ocupació i autogestió que havia protagonitzat durant dos anys com a resposta a una temptativa improcedent de tancament per part dels propietaris. Testimoni singular de la resistència i de les aspiracions de transformació social i política del moviment obrer després de la mort de Franco.
Amb Albert Elduque (UPF)

24 **12.04.2023**
Woody Allen, camaleònic Zelig
 Woody Allen, 1983 / 79'

Mockumentary en què Woody Allen encarna Leonard Zelig, personatge cèlebre dels anys vint i trenta caigut en l'oblit. El film rastreja la seva vida mitjançant l'ús de recursos associats al gènere del documental - entrevistes, veu en off, *newsreels* de l'època... - en un pastitx històric fascinant i juganer sobre la societat nord-americana.
Amb Juan Vaccaro (UB-Centre Film-Història)

25

19.04.2023
**"Dona, àrab i...
 cineasta. Una
 situació viable?"**
**Leila wa al ziap /
 Leila i els llops**

Heiny Srour, 1984 / 90'

Pionera i trencadora en qüestions de forma i de fons, l'obra de Srour ha estat recentment reivindicada per institucions i festivals de prestigi. Aquí desvela les històries ocultes de dones en lluita al Pròxim Orient tot entreteixint història, folklore, mite i material d'arxiu amb audàcia estètica i política.

Amb Nuria Cancela (UPF)

26

26.04.2023
Tsai Ming-liang.
**El temps de
 les imatges**
Ai qing wan sui
(Vive l'Amour)

Tsai Ming-liang, 1994 / 118'

Un pis buit al centre de Taipei és l'escenari ambigu on tres individus solitaris es creuen de maneres insospitades. Film carregat de malenconia i estranyesa, *Vive l'Amour* representa la consagració de Tsai Ming-liang en el panorama internacional: el temps pausat de les imatges, el sentit de l'humor extravagant i el retrat de l'alienació urbana que proposa són d'una contemporaneïtat esfereïdora.

Amb Pere Alberó (ECIB)

27

03.05.2023
**Fita del cinema
 queer**
**The Watermelon
 Woman**

Cheryl Dunye, 1996 / 90'

La recerca d'actrius negres al cinema dels anys 1930 és el desencadenant d'aquesta pel·lícula, en què la cineasta s'interpreta a ella mateixa a través d'una història desimbolta que planteja molt seriosament qüestions de representació vinculades a la raça, el sexe i el gènere. Fita del cinema queer, negre i rebel, comèdia romàntica amb una acurada experimentació estilística.

Amb Mar Canet (La Casa del Cine)

28

10.05.2023
Monteiro,
l'iconoclasta
A Comédia
de Deus

João César Monteiro,
 1995 / 170'

João de Deus, encarregat d'una gelateria de fantasia, sent una inclinació perversa pel sexe oposat i corteja a les joves treballadores que l'envolten. Comèdia pertorbadora protagonitzada per l'alter ego del portuguès Monteiro, "cineasta provocador, però líric; obscè, però sagrat; cineasta del sublim, però boig" (J. Bénard da Costa).

Amb Jan Frigola (Universitat de Vic)

29

17.05.2023
**L'actriu i els
 seus dobles.**
**Nou cinema
 argentí**
Silvia Prieto

Martin Rejtman, 1999 / 92'

Als vint-i-set anys, Silvia Prieto decideix que és el moment de canviar de vida. Aquesta comèdia minimalista, convertida en referència generacional, explora les seves derives buscant-se a si mateixa en un món poblat de *doppelgängers*.

Amb Violeta Kovacsics (UIC)

30

24.05.2023
**Una comèdia
 filosòfica**
**Babardeală cu
 bucluc sau porno
 balamuc (Bad
 Luck Banging or
 Loony Porn)**

Radu Jude, 2021 / 106'

Exercici arriscat i sense complexos que barreja registres, materials i llenguatges per posar el dit a la nafra d'una societat titllada d'hipòcrita i superficial. La circulació a internet d'un enregistrament pornogràfic casolà planteja el dilema moral i el fil conductor de la pel·lícula, aguda i divertida, molesta, profundament arrelada a l'era de les xarxes i les mascaretes.

Amb Mar Canet (La Casa del Cine)

AULA DE CINEMA

2022/2023

Filmoteca
 de Catalunya

Generalitat de Catalunya
 Departament
 de Cultura

filmoteca.cat